

Kulturno društvo dr. Janez Ev. Krek Selca

Predstavitve dela v letih 2000 in 2001
ter drame Marijino oznanjenje

Leta 1996 je spet začelo delovati Kulturno društvo dr. Janez Ev. Krek Selca. V njegovem okviru delujejo pevska, lutkovna, gledališka in fotografska sekcija. Prizadevamo si za razvoj kulturnega življenja v Selški dolini in širšem prostoru. V teh letih smo pripravili odmevne prireditve in gledališke predstave: Krekov teden, Turški križ, Gospa ministrica in druge. Dejavní smo bili na investicijskem področju. Obnovili smo oder in garderobo ter uredili ogrevanje v dvorani.

Zadnje leto drugega tisočletja smo začeli s premiero nove igre. Odločili smo se za komedijo Ženitev, ruskega avtorja Nikolaja Vasiljeviča Gogolja. Premierna uprizoritev je bila v soboto, 22. januarja, v dvorani Krekovega doma v Selcih. V predstavi, ki jo je režiral Marjan Kokalj, je sodelovalo 13 igralcev. Na kratko o vsebini. Agata Tihon bi se na vsak način rada poročila, zato je za pomoč prosila Matildo, ki je »prekaljena« ženitna posredovalka in ima pregled nad samskimi moškimi. Komedija je polna zapletov in razpletov in kot vsaka vesela stvar se tudi ženitev Agate Tihon srečno konča. S komedijo smo se v Selcih predstavili trikrat in imeli devet gostovanj.

Tako kot prvo leto smo tudi leta 2000 z veseljem sodelovali pri uprizoritvi Škofjeloškega pasijona, ki je bil med 8. in 24. aprilom v Škofji Loki. Predstavili smo se z dvema prizoroma, tretjim Pekel in petnajstim Križev pot. Nekateri člani so kot statisti sodelovali tudi pri drugih prizorih.

24. junija, na predvečer praznika, smo člani kulturnega društva organizirali osrednjo občinsko prireditev občine Železniki ob dnevu državnosti. Praznovanje smo začeli v cerkvi sv. Petra z mašo za domovino, ki jo je daroval selški župnik, Bojan Likar. Po maši je bila v Selcih na igrišču Rovn proslava z naslovom Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo. Rdeča nit proslave je bilo Prešernovo življenje in delo v spomin na 200-letnico njegovega rojstva. Z recitacijami njegovih pesmi so se predstavili člani kulturnega društva. Poleg njih so sodelovali Pihalni orkester Alples Železniki, Folklorna skupina Turističnega društva Selca, Otroški pevski zbor župnije Selca in Moški pevski zbor Bratovščina. Po koncu uradnega dela je bilo kresovanje z ansamblom Trio Matjaža Kokalja. Kres je slovesno prižgal župan občine Železniki, Mihael Prevc, ki je bil tudi slavnostni govornik. Prireditve smo organizirali v sode-

lovanju s Športnim društvom Selca, ki nam je pomagalo pri ureditvi prostora, Turističnim društvom Selca, ki je prevzelo gostinske storitve na kresovanju, in člani Prostovoljnega gasilskega društva Selca, ki so pripravili kres.

Marijino oznanjenje

Za jesen smo v kulturnem društvu pripravili novo premiero. To je bila drama *Marijino oznanjenje*, francoskega pesnika in dramatika Paula Claudela. Želja, da bi pripravili resno igro, ki bi gledalcem nekaj sporočala, v kateri bi odkrili nekaj novega, je v nekaterih tlela že dlje časa. *Marijino oznanjenje* vse to nosi v sebi. Poleg ljubezenske zgodbe je igra polna simbolov in sporočil, ki so zelo aktualna za današnji čas.

Zamisel, da bi jo uprizorili, se je porodila že spomladi, vendar nam je za to zmanjkalo časa. Tako smo se odločili, da s pripravami začnemo sredi poletja. Julija so bile prve bralne vaje, v zadnjem tednu avgusta pa smo pričeli z intenzivnimi vajami na odru, ki so bile do premiere vse pogostejše. K sodelovanju smo povabili veliko sodelavcev. V celotnem ansamblu je 20 članov, 14 je igralcev, preostali so tisti iz ozadja, brez katerih predstava ni mogoča. Poleg domačih igralcev nastopajo tudi igralci iz Škofje Loke, Reteč, Šenčurja in Ljubljane. S tem smo odprli možnost, da se kulturna društva med seboj zblížajo, povežejo in tako okrepijo sodelovanje. Predstava je obogatena s svetlobnimi in zvočnimi efekti, ki dogajanje v igri še bolj poudarijo in gledalcu približajo vsebino. Odlika uprizoritve so tudi srednjeveški meščanski kostumi. Predstavo je kot vse do sedaj režiral Marjan Kokalj.

Dramo *Marijino oznanjenje* smo premierno predstavili v soboto, 23. septembra, v Krekovem domu. Dvorano so napolnili domači in prijatelji sodelujočih. Našemu vabilu so se odzvali župan občine Železniki Mihael Prevc, poslanec v Državnem zboru, Vincencij Demšar, častni predsednik Svetovnega slovenskega kongresa, dr. Jože Bernik in predsednik slovenske vlade, dr. Andrej Bajuk. Na njegov obisk

Premiera Marijinega oznanjenja v Krekovem domu v Selcib 20. septembra 2000 (foto: Marjan Koplán, arhiv KD)

*Premiera Marijinega
oznanjenja v Krekovem
domu v Selcih
20. septembra 2000
(foto: Marjan Koplan,
arhiv KD)*

smo člani kulturnega društva še posebej ponosni. Dramo smo v Selcih ponovili še štirikrat, z njo gostovali v različnih krajih po Sloveniji in jo dvakrat odigrali za dijake Škofijske klasične gimnazije v Šentvidu nad Ljubljano.

Marijino oznanjenje – vsebina in simbolika (Marjan Kokalj)

Marijino oznanjenje, delo francoskega pesnika in dramatika Paula Claudela, je simbolistična drama, ki govori o žrtvovanju iz ljubezni.

Violaïne je Annova in Elisabethina hči ter Marina sestra. Živijo na velikem posestvu, na katerem se nahaja ženski samostan Brezmadežne Device, ki ga posestvo oskrbuje. Pri delu jim od mladih nog pomaga Jacques, ki ga je Anne posvojil kot sina in želi, da bi se poročil z Violaïne, ki je duhovna oseba in njegova ljubljena. Mati Elisabeth želi drugače; da bi se Mara poročila z Jacquesom, Violaïne pa s Pierrom, umetnikom stavbenikom, ki gradi cerkve.

Mara in Violaïne si obe želita Jacquesa, medtem ko Jacques ljubi le Violaïne, v katero je zaljubljen tudi Pierre. Zgodba se zaplete s Pierrovo gobavostjo, ki se je Violaïne nalezle. Violaïne mora v gobavišče v samoto in Jacques se poroči z Maro, ki svoje sestre ne ljubi. Oče odide od doma v Jeruzalem iskat ljubezen in resnico, mati umre. Družina je razbita. Violaïne živi sama v gobavišču, le kmetje z županom so v bližini in jo hranijo. V gozd pride Mara, Violainina sestra, z mrtvo hčerko, ki jima je z Jacquesom umrla kmalu po rojstvu. Pripelje jo prepričanje, da je sestra svetnica in da ji zato lahko oživi hčerko. Violaïne Maro usmeri na Boga, kot tistega, ki edini lahko stori čudež, le prositi ga je treba. Mara in Violaïne molita in medtem se zgodi čudež; hčerka oživi v Violaininih rokah, vendar ni več ista kot prej. Njene oči niso več podobne Marinim, pač pa Violaininim. Mara zaradi tega Violaïne pahne v peskokop, da bi umrla. Jacquesu se sprememba na hčerki zdi čudna, vendar mu Mara razloga za to ne pove. Med njima narašča napetost in rešitev vidita v vrnitvi očeta iz Jeruzalema. Oče se res vrne, vendar z Violaïne v naročju, ki je še živa.

*Premiera Marijinega
oznanjenja v Krekovem
domu v Selcib
20. septembra 2000
(foto: Marjan Kopljan,
arhiv: KTD)*

Simbolično jo položi na mizo, na kateri je družini vedno rezal kruh. Odnosi se v njegovi navzočnosti začnejo reševati, Mara vse prizna, Violaine ji vse odpusti in umre. Na koncu oče ob Violaine spet povabi Maro in Jacquesa, katerih ljubezen je očiščenje z Violainino krvjo, k odpuščanju.

Vse osebe in dogodki imajo simbolistični pomen, v katerega se ob pozornem gledanju lahko poglobimo. Oče simbolizira Boga, ki skrbi za svojo družino in ga skrbi usoda sveta. V svoji vlogi je nekako privzdignjen, vendar pa stoji realno na zemlji in v zgodovini. Violaine je podoba Kristusa, ki nase prevzame grešnost sveta in Cerkve in zato tudi umre. Med očetom in njo je velika ljubezen in podobno ravnanje, zato skupaj s posebljanjem te ljubezni sestavljata Sveto Trojico, ki odrešuje svet. Mati je podoba zemlje, dobrote in doma. Umre v hrepenenju po očetu. Mara in Jacques sta podoba vsakdanjega človeka, ki mora biti na zemlji, da življenje teče, vendar pa rabita za svoj obstoj nekaj, kar ju plemeniti od zunaj. To sta Violaine in oče. Mari manjka ponižnosti, Jacquesu poguma, vendar se ob koncu ob Violainini ljubezni uskladita in ohranita svojo zvezo. Pierre je stavbenik in filozof ter predstavlja grešnost sveta, tudi Cerkve, ki je v primeru, da ne živi tega, kar uči, gobava. Od gobavosti oziroma grešnosti lahko ozdravi le ljubezen, ki ne zahteva ničesar zase.

Omenjeni vsebinski simbolizem podpira tudi scena, ki je srednjeveška, gotška in kot taka usmerja v nebo k Bogu. Posebno pomemben je steber, na katerem visi Kristus. Kristus na stebri nosi cel svet in Cerkev. Drži celotno stvarstvo in kot živo drevo s svojimi vejami drži obok nad svetom. Pri njem luč nikdar ne ugasne, vse vidi in vse ljubi. Stopnice simbolizirajo pot v nebo, v višave, po njih se vzpenjajo le sveti. Bistvo svetosti je v drami podano v naslednjih besedah: »Svetost ni v tem, da se pustiš kamnati Turkom ali da poljubiš gobavca na usta, temveč da takoj ubogaš Božji ukaz, pa naj ti veli ostati, kjer je naše mesto, ali se povzpeti više.«

Druge prireditve in investicije

Poleg gledaliških predstav in kulturnih prireditev smo 13. oktobra organizirali »koncert za sladokuse«. V goste so prišli Aleksander Mežek in skupina Hiša. Koncert je bil v Kulturnem domu v Železnikih in je bil del Mežkove turneje po Sloveniji, na kateri je predstavljal skladbe iz albuma, ki je izšel v letu 2001. Obiskovalci so bili mladi in malo manj mladi, vsi tisti, ki jim je glasba Aleksandra Mežka všeč. Dobri dve uri dolg koncert s tremi dodatki, ki jih je zahtevalo navdušeno občinstvo, je bil poln ubranega večglasnega petja in nabit s pozitivno energijo. Popestren je bil z mnogimi dimnimi in svetlobnimi efekti. Na svoj račun so prišli tisti, ki so želeli uživati ob dobrih ritmih, in tisti, ki raje pozorneje prisluhnejo besedilu. S koncertom smo želeli pokazati, da lahko tudi take glashbene prireditve potekajo brez alkohola in nevšečnosti.

V sodelovanju s Kulturnim društvom Bukovica–Bukovščica, ki se je predstavilo s predstavo Prešeren na preji z mladimi, pevskim zborom Društva upokojencev za Selško dolino in Nonetom Jubilate, smo se 3. decembra, točno na njegov rojstni dan, spomnili 200-letnice rojstva Franceta Prešerna. S tem smo zaključili niz prireditev v spomin na našega največjega pesnika. Prostovoljni prispevki na prireditvi so bili namenjeni za Log pod Mangartom. Tako se je tudi naše kulturno društvo vključilo v zbiranje pomoči potrebnim, ki jih je novembra prizadel zemeljski plaz.

Zadnji večji projekt v letu 2000 so bili Kulturni večeri ob blagoslovitvi novega župnišča. Slovesen blagoslov je bil v nedeljo 17. decembra. Večeri, ki so potekali v dneh pred blagoslovitvijo, so bili namenjeni kulturni pripravi na ta dogodek. Oblikovali smo jih v sodelovanju z Župnijo Selca, ker se uspehi vedno pokažejo tam, kjer ljudje sodelujejo in se zavzemajo za skupne cilje. Prvi večer se nam je z multivizijsko predstavitvijo in predavanjem S kolesom čez Avstralijo predstavil domačin Simon Demšar. Nadaljevali smo s člani Okteta Gallus iz Ribnice, ki so v Selcih

*Premiera Marijinega
oznanjenja v Krekovem
domu v Selcih
20. septembra 2000
(foto: Marjan Kopljan,
arhiv KD)*

ponovili koncert ob 25-letnici svojega delovanja. Zadnji večer smo oblikovali člani kulturnega društva. Še enkrat smo uprizorili dramo Marijino oznanjenje.

Poleg omenjenih prireditev je kulturno društvo organiziralo gostovanja drugih gledaliških skupin. Pripravili smo prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, materinskem dnevu in Miklavžu. Sodelovali smo tam, kjer nas je kdo potreboval.

Delo v kulturnem društvu ni potekalo samo na »kulturnem področju«. V dvorani Krekovega doma smo uredili in obnovili električno napeljavo ter montirali nosilno konstrukcijo za reflektorje. Popisali in shranili smo kostume, ki jih ni več tako malo. Za ta namen smo na podstrešju postavili posebne omare. Kupili smo prenosno mini ozvočenje, CD-predvajalnik glasbe, lestev in razne druge tehnične pripomočke. Dvorana Krekovega doma, kjer je naše središče, je tudi tehnično dobro opremljena in je primerna za vsakovrstne prireditve. Sedaj se nam že dogaja, da je večsilih premajhna.

Delo v letu 2001

Tudi leto 2001 smo pričeli z novo premiero. V januarju smo premierno uprizorili komedijo znanega francoskega dramatika J. B. P. Moliéra Tartuffe. Tako smo imeli v obdobju enega leta kar tri premiere. V komediji so se predstavili mlajši igralci, ki bodo v prihodnjih letih nosilci dela v kulturnem društvu. Ob pomoči Marka Nastrana je komedijo režiral Jure Thaler. Kot je v našem društvu že navada, smo tudi s to predstavo gostovali v različnih krajih, predysem na območju Sešške doline.

Prav tako smo v tem letu nadaljevali z gostovanji z dramo Marijino oznanjenje, v pomladnem in jesenskem času. Do konca leta 2001 smo Marijino oznanjenje skupno uprizorili 18-krat in si ga je ogledalo okoli 2.300 gledalcev. Z obema igrama bomo imeli gostovanja tudi v letu 2002.

Po nekaj zelo delavnih letih je bilo to leto namenjeno tudi kratkemu oddihu. Ni bilo posebnih investicij v dvorano ali drugih nakupov. Poleg premiere v januarju smo pripravili in sodelovali na prireditvah, ki predstavljajo »železni repertoar« delu društva. V začetku leta smo imeli občni zbor, kjer smo izvolili nove člane v organe društva. Želim, da bi tudi oni uspešno vodili društvo, saj dela in idej ne bo zmanjkalo.

Ob koncu bi se rad zahvalil vsem tistim, ki nas spodbujajo in spremljajo naše delo. Hvala vsem društvom, ki sodelujejo z nami, in hvala sponzorjem, ki nam po svoje pomagajo, da lahko uspešno delamo. Vabim vas, da se nam pridružite na naših prireditvah in se o nas sami pričate.